

Septorioze în Grâul de Toamnă

Автор(и): доц. д-р Евгений Димитров, ИРГР, Садово

Дата: 10.10.2024 Брой: 10/2024

Rezumat

Bolile septorioze sunt printre principalele boli fungice întâlnite frecvent în culturile de grâu. Acestea includ pata foliară și arsura de primăvară a frunzelor. Impactul lor principal asupra plantelor este reducerea producției și deteriorarea calității boabelor. Combaterea se realizează prin diverse măsuri agronomice și utilizarea fungicidelor.

Bolile septorioze ale grâului câștigă o importanță tot mai mare pentru producția internă de grâu, alături de rugină și mālura. Motivele sunt condițiile climatice favorabile dezvoltării patogenului, cultivarea unor soiuri sensibile și practicile agronomice necorespunzătoare. Bolile septorioze includ pata foliară și arsura de primăvară a

frunzelor. Acestea apar anual în culturile de grâu din țara noastră și, deși reducerea producției este mai mică comparativ cu ruginile, nu trebuie subestimate.

Pata foliară, numită și arsura timpurie a frunzelor, este o boală fungică cauzată de *Septoria tritici*. Simptomele bolii pot fi observate încă din toamnă sub formă de mici pete gri-verzui cu margini neclare, care se pot măări rapid. Treptat, partea centrală a leziunilor capătă o culoare maro-deschis, cu puncte negre mici (picnidii) localizate în ea. Simptome similare pot fi observate și pe tulpinile plantelor de grâu. Plantele puternic afectate par slabe, iar boabele obținute ulterior sunt mici și zbârcite. În unele cazuri, acest lucru poate duce la moartea plantelor întregi. Arsura frunzelor se dezvoltă la grâu concomitent cu boli precum mālura și rugină brună.

Agentul cauzator al bolii supraîernează în părțile de plante infectate sub formă de miceliu și conidii și, în ierni blânde, este capabil de o dezvoltare continuă. Condiții favorabile pentru dezvoltarea bolii apar la umiditate ridicată a aerului (80–90%), vreme ploioasă prelungită combinată cu temperaturi ale aerului de aproximativ 20–22°C.

Arsura de primăvară a frunzelor este cauzată de patogenul fungic *Septoria graminum*, cu simptome observate primăvara sub formă de pete eliptice maro-deschis, care în unele cazuri sunt delimitate de o îngustă bordură maro. Ulterior, în leziuni apar numeroase picnidii maro-închis. În cazul unei infecții severe, frunzele se pârlesc și se usucă.

Patogenul supraîernează sub formă de picnidii în resturile vegetale infectate, iar sporii formați în acestea provoacă noi infecții primăvara. Vremea ploioasă prelungită și umiditatea ridicată a aerului favorizează dezvoltarea bolii.

Combaterea fitopatogenilor menționați se realizează prin diverse măsuri, inclusiv respectarea unei rotații de culturi de doi până la trei ani cu izolare spațială de culturile de grâu din anul precedent, evitarea semănatului timpuriu și distrugerea resturilor vegetale și a plantelor voluntare după recoltare prin lucrări ale solului. Trebuie aplicată o fertilizare echilibrată, iar dozele mari de azot nu trebuie utilizate, deoarece fac plantele mai sensibile la infecție. Combaterea chimică include utilizarea fungicidelor preventiv sau atunci când este atins pragul economic al dăunătorității.

Fotografii ©: C.Grau și B.Burrows

Literatură:

1. Ponomarenko, A., Goodwin, S., Kema, G. (2011), *Septoria tritici blotch (STB)*. *Plant Health Instr*, 10.
2. Fones, H., Gurr, S. (2015), *The impact of Septoria tritici Blotch disease on wheat: An EU perspective*, *Fungal genetics and biology*, 79, 3-7.
3. Gilchrist, L., Dubin, H. (2002), *Septoria diseases of wheat*, *Bread Wheat Improvement and Production*, *FAO Plant Production and Protection Series* (30).
4. Stavcheva, J. (2003), *Atlasul bolilor plantelor agricole, Volumul 3 Bolile plantelor de câmp*.
5. <https://ahdb.org.uk/knowledge-library/septoria-nodorum-disease-symptoms-in-cereals>
6. Prescott, J., Burnett, P., Saari, E., Ransom, J., Bowman, J., De Milliano, W., .Geleta, A. (1986), *Wheat diseases and pests: a guide for field identification*.
7. Wolf, E. (2008), *Septoria Tritici Blotch*, *Plant Pathology*, EP133.
8. Loughman, R., Thomas, G. (1992), *Fungicide and cultivar control of Septoria diseases of wheat*, *Crop Protection*, 11(4), 349-354.